

Aan de gemeenteraad van 's-Hertogenbosch

Uw brief van : Ref. : J. van der Zweth
Uw kenmerk : Tel. : 615 5868
Afdeling : BAZ/BO E-mail : raadvragencorona@s-
hertogenbosch.nl
Zaaknummer : Bijlage(n): 4
Datum : 22 december 2020
Onderwerp : Actueel overzicht maatregelenpakket en financieel coronareport

Geachte raadsleden,

Het is een goed gebruik om aan het einde van het jaar terug te kijken op wat dat jaar ons heeft gebracht. 2020 zal ons zeker nog lang heugen. Een jaar dat vrijwel volledig in het teken stond van Corona. Veel mensen werden ziek. Dierbaren zijn aan het virus overleden. Veel ondernemers en maatschappelijke organisaties hebben alles op alles moeten zetten om het hoofd boven water te houden. Helaas is dat niet bij alle partijen gelukt. Het Coronavirus heeft ons allemaal verdriet en zorgen gebracht. Ondanks de steun die van de overheden kwam. Ook hadden we allemaal te maken met de Corona-maatregelen. We hebben moeten leren leven met de beperkingen die dit met zich meebrengt.

Wanneer we vooruit kijken, gaat in 2021 naar verwachting niet heel snel iets veranderen. De besmettingscijfers zijn helaas niet verder gedaald, maar juist weer toegenomen. In onze regio is de Coronasituatie nog altijd ingeschaald op 'zeer ernstig'. Voorlopig dus geen versoepelingen van de Corona-maatregelen, integendeel. Het kabinet heeft inmiddels moeten besluiten tot een strengere lockdown. Het scherpste pakket aan maatregelen tot nu toe.

De strengere lockdown is voor velen een nieuwe klap in het gezicht. De leefwereld van iedereen is kleiner geworden. Vooral ook voor jongeren met de sluiting van scholen. Veel ondernemers en culturele organisaties hebben ook (weer) hun deuren moeten sluiten. De bewegingsvrijheid van iedereen is verder beperkt. Dat is moeilijk, juist in deze periode van het jaar. Een ontzettend zure appel, waar we allemaal doorheen moeten bijten, We ontkomen er niet aan. De maatregelen zijn bittere noodzaak om de verdere verspreiding van het Coronavirus een halt toe te roepen.

We willen u en heel 's-Hertogenbosch vragen vertrouwen te houden. Want we gaan dit virus er samen onder krijgen. Aan het einde van deze donkere tunnel komt er licht. We weten nog niet wanneer op grote schaal gevaccineerd kan gaan worden, maar dat moment komt steeds dichterbij. Waarmee we weer meer perspectief krijgen. Meer zicht op bewegingsvrijheid.

We verlangen allemaal naar de tijd waarin we het leven weer op kunnen pakken. Zoals we dat gewend waren van vóór Corona. Maar voor het zover is, zit er niets anders op dan ons te houden aan de maatregelen. Dat is niet eenvoudig, dat beseffen we. Het uithoudingsvermogen van iedereen wordt danig op de proef gesteld. Toch is er geen andere manier. Want alleen door vol te houden en elkaar te helpen, komen we met elkaar over de finishlijn van deze marathon. Dat is in het belang van onze gezondheid en van onze dierbaren. Ook om te zorgen dat de druk op de zorg niet verder toeneemt.

Met onze aanpak van Helpen, Ondersteunen en Perspectief bieden blijven we 's-Hertogenbosch steunen, daar waar we dat kunnen. Om deze moeilijke tijd samen door te komen. Ons maatregelenpakket houden we overeind zolang dit nodig is. We herijken dat pakket ook periodiek. Zodat deze optimaal aansluit bij de actuele situatie en de behoefte die er is. Met deze brief informeren we u weer over de laatste stand van zaken. Ook in financiële zin. Dat staat verwoord in het derde financiële Coronareport. Mogelijk vragen de nieuwe, verdergaande landelijke maatregelen die vorige week zijn ingegaan nog om andere, lokale oplossingen. Natuurlijk houden we hierover vinger aan de pols en informeren uw raad hierover.

Aanvullende maatregelen 's-Hertogenbosch

Het meest actuele maatregelenoverzicht is wederom als bijlage bij deze brief gevoegd. Enkele nieuwe maatregelen die we hebben genomen, lichten we in deze brief toe. Deze maatregelen richten zich vooral op de voortdurende sluiting van de horeca, onze jongeren en de komende feestdagen.

ZORG EN MAATSCHAPPELIJKE ONDERSTEUNING

Samen met partners oog voor de kwetsbaren

We zien dat de kwetsbaarheid onder kinderen, jongeren en ouderen toeneemt naarmate de Coronacrisis langer duurt. Er is ons alles aan gelegen om juist de meest kwetsbaren goed te blijven helpen binnen de mogelijkheden die er zijn. Zeker ook nu, met de nieuwe harde lockdown. Gelukkig zijn er van rijkswege nu meer uitzonderingen gemaakt om de zorg en ondersteuning zo goed mogelijk te laten doorlopen. We blijven intensief samenwerken met onze maatschappelijke partners op het gebied van informele ondersteuning, basisondersteuning, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en financiële dienstverlening. Daarbij hebben we ook nadrukkelijk aandacht voor het voorkomen of aanpakken van eenzaamheid. We houden bij onze partners de vinger aan de pols, omdat we zien dat de werkomstandigheden door de harde lockdown opnieuw moeilijker worden. Vooralsnog hebben wij geen signalen dat er personele problemen ontstaan als gevolg van ziekte en verplichte quarantaine.

Vouchers voor het Online warenhuis Den Bosch

We hebben in de afgelopen periode ook gezien hoe belangrijk de inzet van mantelzorgers en vrijwilligers is geweest om op creatieve wijze ondersteuning te blijven bieden aan inwoners. En opnieuw vragen wij weer veel van hen. Onmisbare voorzieningen en vormen van ondersteuning voor kwetsbare inwoners zijn hierdoor beschikbaar gebleven. Om juist mantelzorgers in deze tijden een hart onder de riem te steken hebben wij vouchers beschikbaar gesteld voor een aankoop in het Online warenhuis Den Bosch: Een online omgeving waar lokale ondernemers uit 's-Hertogenbosch hun lokale producten aanbieden.

We hebben de draaiboeken voor de lockdown van afgelopen voorjaar weer uit de kast gehaald. We bouwen soepel voort op de netwerken die toen zijn ontstaan of geïntensiveerd. Onze dienstverlening hebben we ook per direct aangepast. Vanaf nu is alleen individuele dienstverlening op afspraak mogelijk. We werken zoveel mogelijk telefonisch en digitaal. Wanneer dit geen oplossing biedt, zijn er beperkte mogelijkheden voor fysiek contact. Zo blijven alle wijkpleinen open (alleen op afspraak en geen open inloop) en blijven ook huisbezoeken mogelijk. Wel kijken we nog strikter dan tot nu toe naar de noodzaak van huisbezoeken. We bieden onze medewerkers de mogelijkheid om zich vooraf te laten testen. Alleen noodzakelijke, geplande en georganiseerde dagbesteding voor kwetsbare inwoners is mogelijk. Professionals beoordelen de noodzaak. Zo nodig, wordt omgeschakeld naar individuele ondersteuning. Zoals bekend, is gedurende de wintermaanden voorzien in extra capaciteit voor de opvang en quarantaine van dak- en thuislozen. We zetten hiervoor de twaalf woonunits aan de Sint Teunislaan in en kunnen eventueel aanvullend nog uitwijken naar een hotel. De afspraak met corporaties om niet over te gaan tot huisuitzettingen, tenzij er sprake is van veel overlast of intimidatie, geldt nog steeds.

De lockdown leidt ook bij Vindingrijk en het participatiehuis tot veranderingen.

De winkel van Vindingrijk sluiten we voorlopig. Ook de groepsbijeenkomsten in het Participatiehuis gaan tot 19 januari 2021 niet door. Dit geldt ook voor de activiteiten bij de groepsgewijze re-integratievoorziening 'Aan de Slag'.

ECONOMIE, WERK EN INKOMEN

Met de horeca in gesprek over oplossingen na de lockdown

We zien dat de economische situatie voor de horecaondernemers in 's-Hertogenbosch met de dag nijpender wordt. Dit vraagt om actie. Wij zijn hierover met de lokale afdeling van Koninklijke Horeca Nederland (KHN) in gesprek, evenals met enkele individuele ondernemers. We zien dat een groep horecaondernemers op dit moment om diverse redenen buiten de bestaande regelingen vallen. We voeren daarom een lobby naar het Rijk om de benarde situatie van de horecaondernemers onder de aandacht te brengen. Daarnaast zorgen we ervoor dat onze reguliere loketten voor hulp voor ondernemers beter vindbaar zijn. In samenwerking met KHN activeren we het bedrijfnetwerk in onze gemeente om de groep pas gestarte horecaondernemers te helpen met advies op het gebied van accountancy, fiscaliteiten en juridische expertise. Tot nu toe hebben de volgende bedrijven al hun medewerking toegezegd: Brand Loyalty, Baker Tilly, Van Thiel Belastingadvies, TEN Advocaten, BG Legal, Snijders Advocaten, Holla Advocaten, Rabobank en de NV BIM. Deze lijst kan nog aangevuld worden. De actie om de horecaondernemers te helpen start in januari.

Om naar de toekomst toe meer perspectief te bieden, werken we nu aan de mogelijkheid om voor het voorjaar van 2021 tot aan de winter van 2021 te komen tot nieuw uitgebreide terrassen. Dit naar analogie van het succes van de afgelopen zomer. Hiermee hopen we de verdien capaciteit van de horeca extra te ondersteunen op het moment dat de maatregelen dat toe laten. Ook leggen we de laatste hand aan het actieplan brede binnenstad, in samenwerking met onze partners van Centrummanagement. Dit plan richt zich op herstel en doorontwikkeling van de brede binnenstad. Zodat we samen kunnen bouwen aan de binnenstad van de toekomst.

Aandacht voor de retail

De recente lockdown zorgt voor extra problemen bij de retailondernemers. De accountmanagers detailhandel zijn voor hen beschikbaar om de nieuwe lockdownregels toe te lichten. We denken met hen mee over mogelijkheden om hun producten te bezorgen bij hun klanten.

Aandacht voor de drukte bij de supermarkten en afhaalpunten

We roepen alle inwoners op hun boodschappen alleen te doen en gebruik te maken van de ruime openingstijden. Ook om tijdig te beginnen met het doen van kerstinkopen. De drukte bij de supermarkten neemt naar verwachting richting de kerstdagen en oudejaarsdag nog verder toe. We hebben met de supermarktondernemers gesproken over het in goede banen leiden van die drukte. We ondersteunen hen daarbij door kunst- en cultuurstudenten in te zetten om klanten buiten de winkels op een luchtige manier op de regels te wijzen.

De Bossche Winter online invulling

Op 13 november is De Bossche Winter van start gegaan. Waarmee we binnen het grote aantal geldende maatregelen kijken naar wat er deze winter wél mogelijk is in onze gemeente. Met meer dan 150 online initiatieven biedt De Bossche Winter op haar website voor iedereen wel een passende activiteit. Alle activiteiten die op debosschewinter.nl stonden, zijn gescreend op de nieuwe Coronamaatregelen. Tevens wordt het platform en de grote community op Facebook en Instagram actief aangeboden aan de horeca en retail om online lokale aankopen te promoten. Tevens kan - indien gewenst- meegelift worden op het ticketingsysteem indien men afhaalmogelijkheden wil reguleren. We beleven met elkaar een winter die we graag anders hadden ingevuld. Kijkend naar de mogelijkheden mogen we met elkaar toch enorm trots zijn op wat we samen voor elkaar krijgen. Een grote diversiteit aan online workshops, wekelijks een uitzending van De Bossche Winter TeeVee et cetera.

Onze digitale kanalen worden goed bekeken. Via onze website worden dagelijks zo'n 1.600 pagina's opgezocht. We hebben bijna 6.000 volgers op Instagram, waarmee we zo'n 24.000 unieke accounts per week bereiken. Met ruim 4.000 volgers op Facebook hadden we afgelopen maand een bereik van 102.000 accounts. De app van De Bossche Winter is inmiddels meer dan 1.000 keer gedownload. Inmiddels is ook onze digitale wensboom gelanceerd op <https://debosschewinter.nl/wensboom/>. Onze online variant van Joris' Kerstboom!

Meer dan 20 wensbomen zijn geplaatst in de wijken en dorpen. Die sfeervolle kerstbomen hebben verschillende functies. Ze bieden de bewoners van een wijk of dorp de mogelijkheid om een kerstwens op te hangen. Maar de Bossche Winter Wensbomen hebben ook een symbolische functie. We moedigen iedereen hiermee graag aan om te kijken in de eigen straat hoe het met de burens gaat. Tevens is er naast De Bossche Winter Wensboom een bord geplaatst met onder meer een QR code. Zo kunnen wensen online worden achtergelaten, wordt een directe link gelegd naar de Luisterlijn voor iedereen die dat nodig heeft en kan je een gift doen voor Het Vierde Geschenk van de stichting Drie Koningen. Zij werken samen met Quiet en geven cadeautjes aan kinderen in de gemeente 's-Hertogenbosch die het minder breed hebben.

Geen heffing precariobelasting terrassen van 14 oktober – 31 december 2020

Na de eerste lockdown besloten we al om over een periode van drie maanden geen precario-belastingen te heffen. Als kanttkening was destijds geplaatst dat, indien de horeca noodgedwongen over een langere periode hun deuren weer moeten sluiten, er opnieuw zal worden vermindert. Deze

situatie doet zich nu voor. Vanwege de gedeeltelijke lockdown heeft de horeca haar deuren vanaf 14 oktober opnieuw moeten sluiten. Om de horecaondernemers tegemoet te komen wordt de zogeheten hardheidsclausule toegepast. De bevoegdheid tot het toepassen van deze hardheidsclausule ligt bij ons college. We hebben besloten dat over de periode 14 oktober tot en met 31 december 2020 geen heffing van precariobelasting ter zake van terrassen plaatsvindt. Op deze manier wordt voorkomen dat ondernemers precariobelasting moeten betalen over de periode dat er geen gebruik wordt gemaakt van de gemeentegrond voor het exploiteren van een terras.

Toekennen huurkorting voor huurders die geen gemeentesubsidie krijgen

Vanaf het begin van de Coronapandemie hebben we meegewerkt aan uitstel van huurbetaling en betalingsregelingen. Om ook de ruim 20 huurders die geen gemeentesubsidie krijgen enig perspectief te bieden, kiezen we voor een toekomstgerichte aanpak. Kern daarvan is dat huurders die geen gemeentesubsidie krijgen gedurende de (gedeeltelijke) lockdown onder voorwaarden in aanmerking kunnen komen voor een huurkorting. Deze maatregel geldt voor 2020 en zo nodig voor 2021. Daarmee verlichten we de vaste lasten voor onze huurders gedurende de periode van de lockdown maatregelen.

TALENTONTWIKKELING

Jongeren krijgen op dit moment veel aandacht in de landelijke en lokale media. En terecht! Zo zijn de lessen op primair en voortgezet onderwijs nu weer online. Samen buiten sporten mag gelukkig nog wel voor jongeren onder de 18 jaar. Voor jongeren vanaf 18 jaar vindt studeren ook weer online, en vaak grotendeels thuis plaats. Het vinden van goede stageplekken is al langere tijd lastig. Soms dreigt studievertraging. Bijbaantjes vallen vaak weg en ze missen onderlinge contacten. Ook zijn er jongeren die zich zorgen maken over de situatie thuis. Bijvoorbeeld over het behoud van inkomen van hun ouders of gezondheid van familieleden.

Ook wij maken ons, net als u, zorgen om onze jongeren. Onder de jeugd komen steeds meer stress- en depressieklachten voor. De coronacrisis en de bijbehorende maatregelen, zoals nu ook de harde lockdown, heeft een flinke impact op jongeren. Daarom zijn we continu in gesprek met de scholen en onze maatschappelijke partners. Om samen de jongeren te stimuleren dat ze – zeker ook nu - blijven geloven in eigen kunnen. En hun talenten blijven inzetten en ontplooien. Zo ontwikkelen scholen programma's om (leer)achterstanden te voorkomen of bij te werken en ook om puur aandacht te hebben voor leerlingen. Ze spannen zich in om ook praktijklessen en stages zo goed mogelijk door te laten gaan. Samen met onze maatschappelijke partners, zowel vrijwilligersorganisaties als welzijnspartners, zetten we ons onverminderd in voor het welzijn van alle jongeren. Leerplichtambtenaren, schoolmaatschappelijk werkers en jeugdverpleegkundigen hebben de opdracht om proactief te werken, de helpende hand uit te steken en zo scholen te helpen om kwetsbare jongeren vroegtijdig te signaleren. Verder zetten we een breed aanbod van activiteiten op om de negatieve effecten voor hen enigszins te verminderen.

Gevolgen sluiting kinderopvang en scholen

Op 14 december kwam het onverwachte bericht dat vanaf 16 december tot en met in ieder geval 19 januari kinderopvang, basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs dicht gaan. Dit vraagt naast de zorg voor de leerlingen, heel veel van de flexibiliteit en creativiteit van deze partners en hun medewerkers op zeer korte termijn. Gelukkig is er in de eerste lockdown ervaring opgedaan met zowel online lessen. Als ook met de samenwerking tussen scholen en kinderopvang en andere partners. Afgelopen week vonden er verschillende gesprekken ambtelijk en bestuurlijk tussen de

verschillende partners plaats. We hebben er vertrouwen in dat het onderwijs zo goed mogelijk door kan gaan. Samen met de scholen blijven we in gesprek over en houden we aandacht voor de gevolgen voor kwetsbare jongeren. Hierbij gaat het niet alleen om mogelijke leerachterstanden, maar juist ook om de kansen die alle jongeren krijgen om hun talenten zo goed mogelijk te kunnen blijven ontwikkelen. Als gemeente nemen we hiertoe het initiatief, samen met partners op het gebied van kinderopvang, onderwijs, jongerenwerk, sport, cultuur en vrijetijdsbesteding.

Op 4 januari 2021 starten de scholen met thuisonderwijs. Vanaf die dag werken de scholen, leerplicht, schoolmaatschappelijk werk en jeugdverpleegkundigen op schoolniveau intensief samen. Doel van de samenwerking is om direct in gesprek te gaan met leerlingen (en ouders) die buiten beeld (dreigen te) raken of onvoldoende mee kunnen met het thuisonderwijs. Door in gesprek te gaan kunnen we ervoor zorgen dat alle kinderen ook in deze periode mee kunnen doen en waar nodig passend aanbod geven.

Er wordt ook weer noodopvang geregeld. Voor de kinderen van 0-12 jaar gebeurt dit door samenwerking tussen de organisaties voor kinderopvang in onze gemeente en het primair onderwijs. De coördinatie gebeurt weer door Compas013. De scholen zorgen tijdens schooltijden voor noodopvang voor kinderen van ouders met cruciale beroepen en voor kwetsbare kinderen. De kinderopvang verzorgt de noodopvang voor kinderen van 0-4 jaar en voor kinderen van 4-12 jaar buiten schooltijden. Anders dan landelijk is afgesproken, zijn bij de kinderopvang in 's-Hertogenbosch ook kinderen welkom van ouders met cruciale beroepen die geen overeenkomst hebben met de organisatie voor kinderopvang. Zij kunnen een overeenkomst sluiten voor minimaal 1 maand. Hierbij is het nadrukkelijk de bedoeling dat ouders met cruciale beroepen hier alleen gebruik van maken wanneer ze zelf geen opvang kunnen regelen. De bedoeling van de lockdown is immers om thuis te blijven en contacten en reisbewegingen te minimaliseren.

De teams Toegang en Regie, maar ook professionals vanuit Farent en GGD alsook leerplicht kunnen kwetsbare kinderen aanmelden voor de noodopvang. Er is ook noodopvang voor kwetsbare jongeren van 12 jaar en ouder. Dit wordt verzorgd door de scholen voor voortgezet onderwijs, ze zijn al open voor de eindexamenleerlingen. Zo blijven de jongeren in hun eigen vertrouwde omgeving. Bij deze noodopvang zijn 'S-PORT en PowerUp073 ook actief. Ook het MBO kent noodopvang voor kwetsbare studenten.

Jongeren houden onze speciale aandacht

Ook het jongerenwerk heeft te maken met de gevolgen van de harde lockdown. Het jongerenwerk zet de komende tijd extra in op online activiteiten en ruimte voor individuele gesprekken. Voor alle jongeren in 's-Hertogenbosch voert het jongerenwerk (extra) activiteiten uit in de kerstvakantie en in de weken daarna, gedurende de lockdown. Activiteiten zijn gericht op het voorkomen en aanpakken van eenzaamheid, het bevorderen van kansgelijkheid (bijvoorbeeld via huiswerkbegeleiding) en het bieden van mogelijkheden voor ontspanning en talentontwikkeling. Buitensportactiviteiten voor jongeren onder de 18 jaar en ambulante jongerenwerk blijven ook mogelijk. Hiernaast is het jongerenwerk zichtbaar aanwezig op straat zodat zij een aanspreekpunt blijven voor jongeren. Voor de jongeren boven de 18 jaar richt het jongerenwerk zich met name op online activiteiten. Voor kwetsbare jongeren organiseert het jongerenwerk kleinschalige besloten activiteiten in jongerencentra en Brede Bossche Scholen. Het gaat om kleinschalige bijeenkomsten, waar jongeren op uitnodiging of inschrijving kunnen deelnemen. Het jongerenwerk wordt hiertoe tijdelijk uitgebreid. Hiernaast is ook

individuele hulp aan kwetsbare jongeren mogelijk. Bij alle activiteiten is nadrukkelijk aandacht voor de COVID-19 maatregelen zoals afstand houden en bij gezondheidsklachten thuis blijven.

Inlooppunt jongeren (drop zone)

Juist in deze coronatijd merken we een grote behoefte bij jongeren aan een luisterend oor. In het nieuwe jaar openen de GGD, PowerUp073 en Humanitas daarom samen een inlooppunt voor jongeren van 12 tot en met 23 jaar, al dan niet anoniem, waar zij terecht kunnen met vragen of problemen naar een vrijblijvende inloop waar hen een luisterend oor wordt geboden en wanneer aan de orde een advies hoe het beste te handelen. Het inlooppunt in een jongerencentrum begint met een dag in de week en wordt gerund door getrainde vrijwilligers. Een professional ondersteunt de vrijwilligers. In december starten de organisaties met de werving van vrijwilligers. De jongeren bereiken we onder andere via social media en via de jongerenwerkers. Het kan gaan om uiteenlopende vraagstukken waar jongeren op dit moment mee rondlopen. Waaronder eenzaamheid, pesten, schulden, zorgen om iemand, mantelzorg, schoolprestaties, thuissituatie en gezondheid.

Activiteiten in de Bossche winter

We vinden het belangrijk jongeren ook deze Bossche winter ruimte te geven. En er zijn inmiddels voor én door de jongeren tal van initiatieven ontplooid. We benadrukken hier onze waardering voor de inzet van alle maatschappelijke partners en de jongeren zelf die in een mum van tijd tot een programma zijn gekomen. Het is fantastisch om te zien hoe organisaties voor jongerenwerk, sportverenigingen en andere vrijwilligersorganisaties elkaar vinden en de handen ineen slaan. Helaas is na 14 december wel alles in een ander daglicht gekomen. Een groot deel van de geplande activiteiten is afgelast omdat ze niet binnen de nieuwe, strenge maatregelen passen. We blijven inzetten op extra jongerenwerk in de kerstvakantie, samen met andere organisaties. Het gaat hierbij vooral om online activiteiten. Daarnaast is er ruimte voor individuele gesprekken en voor ambulante jongerenwerk zoals hiervoor aangegeven. En waar het kan, gaan fysieke activiteiten zoals buitensport voor jongeren onder de 18 jaar natuurlijk gewoon door.

Mooie voorbeelden initiatieven die wel door kunnen gaan:

Radio Glas: een (online) radio- en YouTube-station met landelijke allure voor en vooral dóór jongeren. Het 'Koninkrijk van Muziek' organiseert radio Glas, die we kennen van het jongerenfestival Smèrrig. Zij hebben laten zien de doelgroep (vanaf ongeveer 15 jaar) uitstekend te kunnen bereiken. Ook onze jongeren uit de wijken worden actief betrokken en kunnen hier het podium pakken om hun talenten te laten zien. Radio Glas gaat vanaf 2e kerstdag live tot oudjaarsnacht 3 uur. Twaalf uur per dag live radio maken. En daarna twaalf uur herhaling. Dat gaat via een YouTube stream met camerabeeld, uiteraard binnen de nieuwe maatregelen.

Wijk-game 'Hunted Den Bosch': een GPS gestuurd spel waarbij jongeren in kleine groepjes in hun eigen buurt elkaar proberen te slim af te zijn. Een kat en muis spel dus, met een denkbeeldige 'politie' en 'criminelen' rolverdeling. Het spel wordt gespeeld tussen 20.00 uur en 22.00 uur met jongeren tussen de 12 en 18 jaar in alle buurten en wijken (ook in Nuland en Vinkel). Onder begeleiding van maximaal twee volwassen vrijwilligers per wijk. Het spel is gratis beschikbaar voor alle jongeren van de gemeente 's-Hertogenbosch. We sturen de organisatie centraal aan via de Bossche winter. De uitvoering vindt op wijk- en buurtniveau

plaats en wordt begeleid door vrijwilligers. Alles vindt plaats in de buitenlucht en alleen in de eigen buurt. Het spel voldoet aan de geldende Corona-richtlijnen.

Vanuit het Rijk zijn er verschillende regelingen die gemeenten helpen om de gevolgen van Corona aan te pakken. We hebben € 10.000 aangevraagd voor het programma Jeugd aan Zet Wintereditie. Om zo extra activiteiten voor en door jongeren mogelijk te maken. Binnenkort worden ook voorwaarden bekend voor het programma Perspectief voor de Jeugd, dat eveneens is gericht op activiteiten voor jongeren. Verder wordt het mogelijk om tijdelijke Coronabanen te creëren voor specifieke sectoren als zorg en hoger beroepsonderwijs. Ook voor het primair en voortgezet onderwijs en mbo komt een regeling met tijdelijke coronabanen. Met Coronabanen worden organisaties geholpen die als gevolg van Corona extra inzet moeten plegen. Zo zorgen we met elkaar dat de jongeren de aandacht krijgen die ze verdienen en de onderwijspartners waar mogelijk worden ontlast. Daarnaast biedt het goede mogelijkheden voor tijdelijk werk voor werkzoekenden en mensen die door corona geen of minder werk hebben. Uiteraard houden we uw raad op de hoogte van de stappen die we hierin zetten.

Ondanks de barre omstandigheden hebben we grote waardering voor de hiervoor genoemde maatschappelijke partners die wederom zich samen en belangeloos inzetten om jongeren alle kansen te bieden om zoveel als mogelijk hun talenten te ontwikkelen en ontplooiën, om een uitvalsbasis te hebben (online of via activiteiten die nog wel mogen) en om ergens terecht te kunnen met vragen of problemen. We hebben naar deze partners toe onze waardering uitgesproken per brief over hoe zij zich gezamenlijk inspinnen voor de jongeren van 's-Hertogenbosch.

SPORT EN RECREATIE

Buiten sporten is de komende weken de norm

Helaas zijn alle binnensporten – voor jong en oud - tot in ieder geval 19 januari niet mogelijk. Gelukkig kan buiten sporten nog wel. Jongeren t/m 17 jaar kunnen dat ook nog in teamverband. We roepen u en alle andere inwoners van onze gemeente op om daar waar mogelijk de buitenlucht en beweging te blijven zoeken. Ook in deze korte, donkere dagen.

Inspelen op oplopende betalingsachterstand bij buitensportverenigingen

Sinds de zomer zien we een langzaam oplopende betalingsachterstand bij voornamelijk buitensportverenigingen. We willen daar op de volgende wijze op reageren:

- Voor de periode maart t/m mei is de huur van sportaccommodaties kwijtgescholden middels de landelijke Tegemoetkoming Verhuurders Sportaccommodaties (TVS) regeling.
- We verzoeken de verenigingen om de huur over de maanden mei t/m september te betalen.
- We bieden de verenigingen uitstel van betaling aan voor de accommodatiehuur gemeentelijke accommodaties voor de periode oktober 2020 t/m februari 2021.
- Er komt een tweede TVS regeling voor de periode vanaf oktober 2020. Die wordt februari 2021 uitgezet.

Op basis van en indachtig de uitwerking van de tweede TVS regeling bepalen we in maart 2021 hoe om te gaan met de dan openstaande huurachterstanden. We gaan alle betrokken verenigingen benaderen met de bovenstaande aanpak. Indien een vereniging zodanig in financiële problemen zit

dat de betaling van de huur over de maanden mei t/m september een probleem is, gaan we hen vragen om een maatwerk-verzoek bij ons in te dienen.

CULTUUR EN EVENEMENTEN

Cultuursector op slot

De cultuursector is al direct in maart grotendeels “op slot gezet” en na een voorzichtige heropening ook nu weer volledig gesloten. Het Rijk heeft directe steun gegeven aan culturele organisaties die van belang zijn voor de nationale infrastructuur. Festivals Boulevard, November Music, IVC, Artemis en Matzer en Panama Pictures werden hiermee financieel overeind gehouden. Een tweede categorie van landelijk belang kreeg steun op voorwaarde van matching. We hebben daarmee de Verkadefabriek, WillemTwee, het Noordbrabants Museum en het Desginmuseum kunnen helpen. Voor overige lokale organisaties hebben we nu een aanvullende regeling opgesteld. Daarbij wordt ook (bureaucratie-arm) een uitkering mogelijk voor de amateursector. Mensen betalen meestal de contributie door en ook wordt bijvoorbeeld de dirigent vaak doorbetaald zonder dat er activiteiten en inkomsten zijn. In het Pop Up fonds hebben we extra budget gecreëerd om individuele kunstenaars projectmatig te ondersteunen. Zodat zij hun beroepspraktijk kunnen blijven uitoefenen. Vaak vallen zij buiten andere regelingen. Vanuit de fondsen hebben we ook snelle procedures voor initiatieven zoals Radio Glas, of het ouderenproject ‘Achter de Geraniums’. Ook hebben we overleg met de cultuursector om specifiek jongeren meer aandacht te geven zodra de maatregelen hiervoor weer meer ruimte bieden.

De kerststal in de Sint-Janskathedraal is gesloten voor publiek

In het licht van de lockdown is de kerststal gesloten. Geïnteresseerden die reeds voor 1 euro een ticket hadden gereserveerd, hebben een mail ontvangen met daarin de keuze hun entreegeld retour te ontvangen of te doneren aan de Sint-Jan. Er wordt door De Bossche Winter in overleg met de plebaan bekeken of er opnames van de kerststal gemaakt kunnen worden, zodat er toch van al het harde werk en al dat moois genoten kan worden.

GEMEENTELIJKE DIENSTVERLENING, OPENBARE RUIMTE EN COMMUNICATIE

Pilot tijdelijke uitbreiding communicatiemiddelen schorten we op

Met de afgekondigde strengere landelijke maatregelen kijken we ook naar de consequenties voor de interne organisatie. ‘Werk thuis tenzij’ blijft het devies. We voorkomen er ook onnodige vervoersbewegingen mee. De afgelopen periode probeerden we tal van online-communicatie-activiteiten uit dat gericht is op (interne) communicatie, voorlichting en participatie. Want juist nu voelen we de noodzaak om te verbinden. Nieuwe formats uitproberen vraagt echter de nodige fysieke aanwezigheid (externe gasten en medewerkers). Dat geldt ook voor de realisatie van content (buurtbetrokkenheid, studio gesprekken, filmpjes etc.) waarbij we participatie en interactie bewerkstelligen. We hebben daarom geconcludeerd dat een kwalitatief goede pilot draaien in deze lockdown onmogelijk is. Veiligheid en gezondheid van onze medewerkers en gasten in de studio staat voorop. Daarom schorten we de pilot op tot na de lockdown. Daarna starten we met de tweede helft van de pilot.

Enkele aanpassingen in de voorzieningen van de binnenstad tijdens de lockdown

Door de sluiting van een groot aantal winkels, horeca en voorzieningen in de binnenstad is het niet langer nodig om alle fietsenstallingen open te houden. We sluiten daarom fietsenstalling Kerkstraat en

Burgemeester Loeffplein vanaf zaterdag 19 december 18.00 uur tot en met dinsdag 19 januari 2021. Kom je op de fiets naar de binnenstad? Parkeer je fiets dan bewaakt in fietsenstalling De Wolvenhoek. Ook transferia De Vliert en Pettelaarpark sluiten vanaf 17 december 2020 net als tijdens de eerste lockdown begin dit jaar. Deze transferia zijn dicht tot en met 19 januari 2021. Voordelig parkeren blijft mogelijk in transferium Deutersestraat.

De extra toiletten in de binnenstad halen we voorlopig weg, gezien het afgenomen aantal bezoekers van de binnenstad. Voor toiletten kunnen bezoekers terecht in de Wolvenhoek.

De extra warenmarkten blijven

De markten in onze gemeente blijven open, maar wel in aangepaste vorm. De kramen met voedsel, bloemen, planten, kerstbomen en dierenvoeding blijven. Het aanbieden van non-food is niet toegestaan. Wel wordt de indeling op sommige warenmarkten aangepast om overal een veilige afstand te kunnen blijven garanderen. Om de drukte op de warenmarkten in 's-Hertogenbosch te spreiden, besloten we op 10 november jl. om extra marktdagen te organiseren in aanloop naar de feestdagen. Deze vinden op maandag 21 december, dinsdag 22 december en donderdag 24 december 2020 plaats in de binnenstad. Marktkooplieden die normaal gesproken in de binnenstad van 's-Hertogenbosch op de warenmarkt staan, kunnen hiervan gebruik maken. Deze drie extra marktdagen zijn aanvullend op de reguliere marktdagen. Vanaf januari 2021 zetten we bovendien ons besluit van november voort ten aanzien van het niet verlenen van nieuwe standplaatsvergunningen. Dit geldt in ieder geval tot en met het eindigen van de huidige lockdown. Dit geeft ons de ruimte en flexibiliteit om voldoende veiligheid voor de bezoeker te kunnen garanderen.

Derde financieel Coronareport

Bij deze brief treft u een raadsinformatiebrief aan waarmee we u het door ons toegezegde derde financieel coronareport aanbieden. Hierin geven wij u een geactualiseerd financieel beeld van de gevolgen van de Coronacrisis voor onze gemeente.

Dit derde Coronareport is opgesteld voordat het kabinet op maandag 14 december jl. een strengere lockdown voor de periode tot 19 januari a.s. afkondigde. Met het financieel effect hiervan, hebben wij in onze nieuwe ramingen dan ook nog geen rekening kunnen houden. De eerder al wel zichtbare effecten van de tweede golf van besmettingen en de daaropvolgende aangescherpte landelijke maatregelen hebben wij wel verwerkt in het nu voorliggende derde Coronareport.

Nog afgezien van het effect van de nieuwe, strengere lockdown, verwachten wij voor het jaar 2020 dat het tekort groter is dan we hebben gemeld in de Managementrapportage: een nadeel van € 4,1 miljoen in plaats van € 3,1 miljoen. Samen met de in de Managementrapportage gemelde reguliere afwijkingen op de begroting, ramen we voor onze jaarrekening 2020 een totaal nadeel van € 6,7 miljoen. De nieuwe lockdown zal naar verwachting hierop een verder negatief effect hebben.

In de Managementrapportage was nog geen rekening gehouden met de impact van de tweede Coronagolf. De gedeeltelijke lockdown vanaf 14 oktober heeft zijn weerslag op de gemeentelijke inkomsten laten zien. Denk hierbij in het bijzonder aan de parkeerinkomsten en de verhuuropbrengsten van sportaccommodaties. Daarnaast heeft ons college recent diverse steunmaatregelen genomen en uitgewerkt in concrete regelingen. We ondersteunen daarmee de horeca, sociaal culturele centra, culturele instellingen en commerciële huurders van ons vastgoed. Voor 2021 stellen we op dit moment onze verwachtingen niet bij. Onze inschatting van het nadeel als gevolg van de coronacrisis blijft in een bandbreedte van € 4 tot € 10 miljoen. Daarnaast blijven de

financiële risico's die we eerder signaleerden onverminderd van kracht. We noemen een groter beroep op de diverse gemeentelijke regelingen, maar ook de impact van de recessie op onze meer bedrijfsmatige activiteiten.

We blijven de ontwikkelingen nauwgezet monitoren en zullen uw raad actief informeren over de financiële ontwikkelingen. We gebruiken daarvoor zowel de reguliere momenten in de planning en controlcyclus, als de aanvullende Coronareports. Het eerstvolgende coronareport ontvangt u in april.

Nieuw Dashboard Gevolgen Corona 's-Hertogenbosch

We attenderen u er hier op dat het geactualiseerde dashboard online staat. Deze vindt u terug via: <https://public.tableau.com/profile/onderzoekstatistiek#!/vizhome/DashboardGevolgenvanCoronains-Hertogenboschversienovember2020/Inhoudsopgave>

Raadsvragencorona@s-hertogenbosch.nl nog steeds voor u bereikbaar

Het eerder opengestelde emailadres 'raadsvragencorona@..' is nog steeds operationeel. Hier kunt u snel terecht met uw vragen en signalen. Ook tijdens het kerstreces wordt deze mailbox gelezen.

VEILIGHEID EN TOEZICHT

Inwerkingtreding Tijdelijke wet maatregelen covid-19 (Twm)

Vanaf 1 december jl. is de Twm van kracht geworden. De Twm geldt voor de komende drie maanden. Voorheen werden de maatregelen door een aanwijzing van de minister in een noodverordening Verwerkt. Dat is niet langer het geval. De Twm werkt met ministeriële regelingen waarin de maatregelen zijn vastgelegd. Met ingang van de Twm verandert hoofdzakelijk weinig voor de partners in de crisisbestrijding. Binnen onze Veiligheidsregio blijven we zoveel mogelijk binnen de bekende en bestaande structuur en werkwijze werken. Onlangs voerde de commissie Bestuur met de burgemeester een discussie over de manier waarop uw raad betrokken wenst te worden bij de uitvoering van deze wet door de burgemeester in zijn hoedanigheid als bestuursorgaan. Over de gemaakte afspraken ontving u onlangs een brief.

Extra focus op handhaving tijdens deze decembermaand

We bereiden op dit moment de handhaving voor in de periode voorafgaand, tijdens en na de nieuwjaarsnacht. Dit doen we samen met onze veiligheidspartners en de veiligheidsregio. We maken zichtbaar dat het afsteken van vuurwerk in dit jaar waarin een vuurwerkverbod van kracht is, consequenties heeft. Om het afsteken van vuurwerk verder te ontmoedigen, laten we onze gemeentelijke handhavers zoveel mogelijk zichtbaar zijn in de periode voorafgaand en na de nieuwjaarsnacht. Onze BOA's zetten zich dan vooral in, in het kader van de naleving van de regels rondom Corona en vuurwerk. Naast onze communicatie wordt de handhaving op deze manier zo impactrijk mogelijk. Bovendien gaat er een preventieve werking van uit. Op het niveau van de veiligheidsregio wordt de handhaving in de nieuwjaarsnacht zelf voorbereid.

TOT SLOT

Tot slot wensen we u en de uwen veilige feestdagen en een heel gezond nieuwjaar!

De periode van kerst en de jaarwisseling is traditiegetrouw een moment van bezinning. Dit jaar is buitengewoon moeilijk geweest. Voor inwoners die dierbaren zijn verloren. Voor ondernemers en maatschappelijke organisaties die (bijna) kopje onder zijn gegaan. We zijn allemaal op de proef

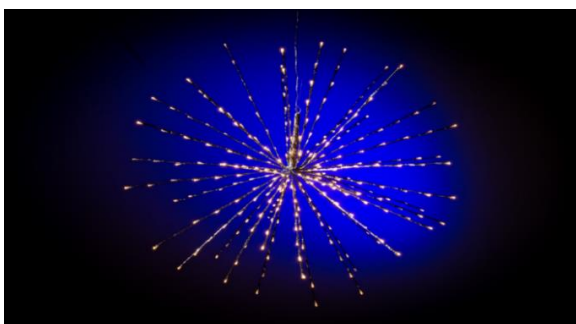
gesteld. Dat geldt zeker ook voor de zorgmedewerkers die zich met ziel en zaligheid hebben ingezet om de zorg te bieden aan diegenen die deze zo hard nodig hebben. Langs deze weg willen we hen nogmaals bedanken voor alles wat zij hebben gedaan en nog altijd doen.

Dankbaar zijn we eveneens voor al die andere mensen die zich inspannen om de gevolgen van de pandemie het hoofd te bieden. Om zo onze samenleving overeind te houden. Zoals vrijwilligers en maatschappelijke organisaties. Vanzelfsprekend ook de professionals van de Veiligheidsregio, de GGD en onze eigen medewerkers. Op straat en achter de schermen maken zij lange dagen om ons te behoeden voor erger. Dat is voor hen lang niet altijd eenvoudig. Juist omdat de samenleving snakt naar meer ruimte. Laten we daarom samen als stadsbestuur achter ze blijven staan, in de belangrijke taak die zij voor ons uitvoeren.

Het is nu ook de periode van vooruitkijken en van goede voornemens. Met uw raad en heel 's-Hertogenbosch kijken we misschien meer dan ooit uit naar het nieuwe jaar. Een jaar waarin we weliswaar ongetwijfeld nog moeten leven met de gevolgen van de pandemie. Maar we hopen toch vooral dat we dadelijk kunnen zeggen dat 2021 het jaar was, waarin we weer de draad van het leven konden oppakken. De draad van voor Corona.

December is voor velen de maand van feestelijke lichtjes en tradities. Van gezellig samen zijn. Dat is dit keer helaas geen optie in groter verband. Wanneer we creatief zijn en kijken naar wat wél kan, kunnen we er ook nu ongetwijfeld mooie dagen van maken. In de privésfeer of bijvoorbeeld via de mogelijkheden die de Bossche Winter online biedt. We vragen bovendien iedereen in 's-Hertogenbosch om naar elkaar om te kijken. Want samen kunnen we ervoor zorgen dat niemand zich alleen hoeft te voelen.

We wensen u vanuit het diepst van ons hart, fijne én vooral veilige feestdagen. En een zeer gezond 2021!

Hoogachtend,
namens het college,

De gemeentesecretaris,

drs. B. van der Ploeg

De burgemeester,

drs. J.M.L.N. Mikkers

Bijlage(n):

1. Totaaloverzicht Corona-maatregelen tot 22 december 2020
2. Raadsinformatiebrief Derde Coronareport
  - 2a). Financiële gevolgen coronacrisis, 3e rapportage
  - 2b). Coronaeffecten Uitkeringen Participatiewet